

# **Metsuriyrittäjyyden kehittämishankeen ALMA- alueella**

Haapajärven ammattiopisto  
1.4.2005- 28.2.2006  
Projektipäällikkö  
Tapio Leskelä  
maaliskuu 2006

## SISÄLLYSLUETTELO

1. Hankkeen yhteystiedot.....	<b>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</b>
2. Hallinnoija, toteutusorganisaatio ja rahoittajat .....	3
3. Hankkeen aikataulu.....	<b>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</b>
4. Tausta ja kehittämistarpeet.....	3
5. Hankkeen tavoitteet ja arvio tavoitteiden toteutumisesta .....	4
6. Resurssien käyttö ja kustannusten syntyminen.....	5
7. Hankkeen toteutumisen arviointi ja vastoinkäymiset .....	6
8. Hankkeesta tiedottaminen ja julkisuus.....	6
9. Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittämissuhteet .....	6
10. Miten hanke onnistui?.....	6
11. Ohjausryhmän arvio hankkeen toteutumisesta .....	7

## **1. Hallinnoija, toteutusorganisaatio ja rahoittajat**

Hankeen hallinnoijana on toiminut Haapajärven ammatti-instituutti (1.1.2006 alkaen Haapajärven ammattiopisto). Projektipäällikkönä on toiminut metsätalousinsinööri, AMK Tapio Leskelä, puh. 050 917 5854, Emil [tapio.leskela@cop.fi](mailto:tapio.leskela@cop.fi). Hankkeen kirjanpidosta on vastannut Aino Löytynoja puh.08- 4992 203, Emil [aino.loytynoja@kam.fi](mailto:aino.loytynoja@kam.fi). Hankkeen kirjanpidon säilytyspaikkana on Kalajokilaakson Koulutuskuntayhtymä, Pl. 162 85500 NIVALA

Hankkeen taloushallinnon on hoitanut hallinnoija. Projektia on vetänyt projektipäällikkö. Hanketta on ohjannut ohjausryhmä, jonka kokoonpano on seuraava: Puheenjohtaja Vesa Härkönen Metsähallitus, varapuheenjohtaja Juha Rautakoski Ylivieskan seutukunta, Paavo Leskinen NH-seutukunta (1.6.2005 lähtien ), Jouko Mattanen, Stora Enso Oyj, Martti Hyvärinen Pyhäjokilaakson MHY, Maria Isolahti työohjelmakoordinaattori, Mikko Rahkola metsuriyrittäjä, Raimo Hirvasoja metsuriyrittäjä, Jouko Autio metsäopin lehtori Haapajärven ammattiopistolta ja Timo Seppälä Haapajärven ammattiopistolta

Hanke on rahoitettu Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR) Hankkeen yksityisrahoitusosuuteen ovat osallistuneet seuraavat yritykset: Kalajokilaakson ja Pyhäjokilaakson metsähoitoyhdistykset, Metsähallitus, Stora - Enso, Metsäliitto ja Turveruukki.

Hankkeen kesto on ollut 11 kuukautta. Hanke käynnistyi 1.4.2005 ja se päättyi 28.2.2006.

Hankkeen aloituksen viivästymisen ja koulutukseen jatkumisen takia hankkeelle haettiin jatkoaikaa helmikuun loppuun.

## **4. Esiselvitys ja siihen liittyvä markkinointi**

Oulun seudun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan yksikö selvitti vuoden 2003 aikana metsuri- ja luonnonhoitoyrittäjyyttä esiselvityshankkeella. Selvitystyön perusteella arvioitiin Pohjois-Pohjanmaalla olevan n. 80 metsuriyritystä, joista 8 oli osuuskuntia. Yrityksissä ja osuuskunnissa työskentelee n. 145 metsuria. Eniten metsuriyrittäjiä. osuuskuntia on Oulun pohjoispuolella ja Koillismaalla. Oulun eteläisellä alueella todettiin selvästi olevan puutetta metsuriyrittäjistä ja metsureista.

Metsäyrittämisessä erotettiin erilaisia toimintamalleja: perinteinen yrittäjätoiminta, yrittäjien kiinteä yhteistyö työnantajien kanssa(MHY), osuuskuntatoiminta, metsäpalveluyritystoiminta, sekä palkkatyönä tehtävä metsätyö. Palkkatyömetsureita on Pohjois-Pohjanmaalla merkittävästi enää Metsähallituksella ja metsänhoitoyhdistyksillä sekä jonkin verran metsäyhtiöillä. Tulevaisuudessa palkkatyömetsureiden työ tullaan korvaamaan metsuriyrittäjien tarjoamilla palveluilla!

OAMK: n esiselvityksen perusteella rahoitettiin kaksi erillistä hanketta. Kehittämisen painopistealueita ovat: yrittäjyyden edellytysten parantaminen, yrittäjien määrän lisääminen, yrittäjyyden kynnyksen madaltaminen, työn ympärivuotisuuden ja monipuolisuuden lisääminen, palvelujen markkinoinnin tehostaminen, yhteistyöverkostojen luominen, yrittäjien

## **5. Hankkeen tavoitteet ja arvio tavoitteiden toteutumisesta**

Projektin tavoitteet:

**Tavoite1: luodaan toimiva yhteistyöverkosto metsuriyrittäjien ja metsäorganisaatioiden välille seutukunnittain hankealueella**

Verkostoa on luotu metsänhoitoyhdistyskentässä sekä metsäyhtiöiden ja olemassa olevien yrittäjien piirissä. Mukana yhteistyössä ovat olleet kaikki merkittävät toimijat alueella lukuun ottamatta UPM Metsää, joka ei ole hankkeen toiminnassa mukana.

**Tavoite 2: luodaan ”markkinat” ympärivuotiselle metsuriyrittäjyydelle, myös muuta kuin metsätöitä!**

Metsäkonetöihin on suunniteltu oppisopimussuhteista erillistä täsmäkurssia. Metsuriyrittäjien ja koneyrittäjien suhtautumista asiaan on selvitetty. Hankkeen koulutuksessa on annettu monenlaista monialayrittäjyyteen liittyvää koulutusta. esim. .toimintakäsikirjan materiaali, GPS- laitteet, monialayrittäjyyden markkinointi, klapi- ja lämpöyrittäjyys ja energiapuuyrittäjyys.

**Tavoite 3: kehitetään metsuriyrittäjien ammattitaitoa ja osaamista**

Koulutettavien koulutustarve on selvitetty koulutuksen ensimmäisessä kokoontumisessa. Tarpeen perusteella on laadittu koulutusohjelma, jossa koulusta on annettu kaikkiaan 22 iltana yhteensä 98 h. Koulusta on annettu seuraavista aiheista: metsuriyrittäjän käsikirja, yrittäjäyys, metsätaloussuunnitelman hyödyntämien, GPS- paikannuslaitteiden hyödyntäminen, markkinointipalvelu PalveluApaja.net, metsuriyrittäjän tukimahdollisuudet, Leander- ja TE- Keskuksen rahoitukset, starttiraha, yrittäjän puheenvuoro, metsuriyrittäjän verotus, avainbiotoobit, ATK-koulutus, metsäsertifiointi, metsäluonnon monimuotoisuus, KEMERA- kohteet, verosuunnittelu, yrittäjän vakuutukset, Halkoliiteri.net esittely, lämpöyrittäjäyys, metsuriyrittäjän kirjanpito, monialayrittäminen, osuuskuntatoiminta, klapienergia, energiapuu ja metsuriyrittäjän kirjanpito/tarjoukset ja laskut.

#### **Tavoite 4: jonkinlainen markkinointikanava, tietopankki tarjottavista palveluista!**

Hankeen kautta on rakennettu PalveluApaja.net palveluun metsuriyrittäjäyys-osio, jossa yrittäjät voivat tarjota palvelujaan. Palvelu on rakennettu tällä hetkellä mahdollisimman kattavaksi, huomioonottaen monialaisuus ja sen mukanaan tuomat tarpeet tulevaisuudessa palvelulle.

#### **Tavoite 5: saada hankkeeseen mukaan 2-4 uutta metsuriyrittäjää / kunta**

Hankkeeseen on yritetty löytää toimijoita. Sopivien kiinnostuneiden henkilöiden löytyminen on ollut esteenä tavoitteen toteutumiselle. Ikä, asenne ym. Hankkeen koulutuksessa on ollut mukana 6 hlöä.

## **6. Resurssien käyttö ja kustannusten syntyminen**

Hankeen kokonaisrahoitus on käytetty 96,9 %:sti. Palkkojen ja sivukulujen määrä on ylittynyt ja ostopalvelujen ja palkkioiden kulut alittuneet. Matkakulut ja vuokrat ovat ylittyneet ja toimistokulut ja muut kulut ovat alittuneet.

Hankeen rahoitus on toteutunut seuraavasti. Kokonaiskustannuksista julkista rahaa on 90 %, se jakautuu niin, että EU ja valtion osuus on 80 % ja kuntarahan osuus on 20 %. Yksityisen rahan osuus on 10 % ja se on kertynyt kokonaan yrityksiensä mukanaolon kautta.

## **7. Hankkeen toteutumisen arviointi ja vastoinkäymiset**

Hanketta toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Ongelmana on ollut sopivien uusien yrittäjien löytyminen. Puu- ja erityisalojen liiton osasto 111 laatimat yleisönosastokirjoittelut ja muu julkinen toiminta ei ole ollut edesauttamassa hankkeeseen mukaan tulemista. Muutamiin kirjoitteluihin on vastattu, mutta pääsääntöisesti niihin on jätetty vastaamatta. On ollut parempi viedä hanketta muuten eteenpäin ja keskittyä mieluummin muunlaiseen tiedottamiseen.

## **8. Hankkeesta tiedottaminen ja julkisuus**

Hankkeesta on ollut lehdissä artikkeleita ja alkuvaiheessa tiedotettiin myös ilmoituksilla. Artikkeleita on ollut yhteensä 6 ja yleisönosasto kirjoituksia on ollut useammassa eri lehdessä. Kolmeen eri kirjoitukseen on vastattu.

## **9. Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittämissuhteet**

Hankkeessa saavutettuja tuloksia voidaan hyödyntää 2006 loppuun jatkuvassa Nivala- Haapajärvi seutukunnan hankkeessa.

Hankkeen toimialaan liittyvät toimenpiteet jatkossa voisivat olla konekoulutukseen liittyvän erillisen kurssin toimeenpaneminen. Kotimaisen energian käyttö tulee lähitulevaisuudessa lisääntymään merkittävästi. Klapi, energiapuu- ja lämpöyrittäjyyteen liittyvälle lyhytkurssille voisi olla tarvetta.

## **10. Miten hanke onnistui?**

**Tavoite1: luodaan toimiva yhteistyöverkosto metsuriyrittäjien ja metsäorganisaatioiden välille seutukunnittain hankealueella**

Yhteistyöverkosta luotiin metsuriyrittäjien ja metsäorganisaatioiden välille. Uusien yrittäjien puutteen ja hankkeen lyhyden takia todellinen verkostoituminen jäi puutteelliseksi.

**Tavoite 2: luodaan ”markkinat” ympärivuotiselle metsuriyrittäjyydelle, myös muuta kuin metsätöitä!**

Hankkeen kautta pyrittiin antamaan monenlaista tietoa markkinoiden ympärivuotisuuden kehittämiseksi. Klapi, energiapuu- ja lämpöyrittäjyyden mahdollisuuksia painotettiin erityisesti. Monialayrittäjyyden mahdollisuuksia tuotiin koulutuksen eri yhteyksissä moneen kertaan esille.

### **Tavoite 3: kehitetään metsuriyrittäjien ammattitaitoa ja osaamista**

Metsuriyrittäjien ammattitaidon ja osaamisen kehittäminen onnistui hankkeessa hyvin. Osaamiskartoituksen kautta saatu tieto opiskelijoiden tarpeista tarkentui. Hankkeen kautta annettiin tarpeellista ja asiantuntevaa opetusta. Tieto perustuu opetuksen jälkeen kerättyyn palautteeseen.

### **Tavoite 4: jonkinlainen markkinointikanava, tietopankki tarjottavista palveluista!**

Toimiva sähköinen markkinointikanava saatiin rakennettua yrittäjien käyttöön. Siihen liittyminen vain on jäänyt vielä toistaiseksi vähäiseksi. Tällä hetkellä eri yrityksissä toimivat metsuriyrittäjät eivät tunne suurta tarvetta markkinointiin.

### **Tavoite 5: saada hankkeeseen mukaan 2-4 uutta metsuriyrittäjää / kunta**

Hankkeen onnistumisen kannalta aika on ollut yksi kriittisistä tekijöistä. Lyhyessä ajassa on ollut myös vaikeaa löytää hankkeeseen mukaan sopivia henkilöitä. Ihmisten asenteiden muokkaaminen myönteiseksi asialle ei ole lyhyessä ajassa ole ollut mahdollista.

Puu- ja erityisalojen osaston 111 aggressiivinen yleisönosastokirjoittelu ei ole ollut edesauttamassa sopivien henkilöiden löytymistä. Vastaavanlaisissa hankkeissa Keski-Suomessa ja Kainuussa samat ongelmat ovat vaivanneet hankkeita ja niiden vetäjiä.

## **11. Ohjausryhmän arvio hankkeen toteutumisesta**

Tulokset jäivät aloittavien yrittäjien osalta laihoiksi johtuen lyhyestä ajasta. Hanketta kohtaan suunnattu mielipidekirjoittelu lehtien yleisönosastokirjoituksissa ei ollut parentamassa tilannetta. Hankkeen koulutusosio onnistui hyvin. Hankkeen aikana esillä ollut monialayrittäjyys ajatus oli hyvä. Tuloksia saattaa tulla myöhemmin kun yrittäjyysajatus kypsyy ihmisten mielissä.